

Entrevista: Al Dr. Enric Perelló

Text: Núria Bonet

Dr. Jordi Perelló i el seu fill Dr. Enric Perelló.

Quins van ser els començaments del pare?

El meu pare va començar a l'Hospital Clínic amb el professor Casadesús i després el Dr. Torrents, el Dr. Roca de Vinyals, el Dr. Pulido i en arribar el Dr. Azoy van marxar tots, uns a la Creu Roja, al Pere Clave, i el pare va anar a l'Hospital de Sant Pau amb el Dr. Abelló (pare) i el Dr. Pinart (pare).

Es dedicà a la foniatria perquè també li agradava la música?

Si, li agradava la música i era un gran amant del jazz. Quan escrivia sempre tenia música de jazz de fons.

Si anava als EEUU era capaç d'anar al vespre a escoltar jazz i coneixia molt aquest estil. Però suposo que si.

En quin moment va començar a decantar-se per la logopèdia i foniatria?

Ja a l'Hospital Clínic havia començat a fer coses de foniatria, però va ser sobretot a l'Hospital de Sant Pau quan va anar deixant la cirurgia pels altres i ell es va anar decantant cada cop més per la foniatria, ja que no hi havia ningú que ho fes.

També ho va fer, perquè era un home a qui no li agradava viure amb els sobresalts per les urgències. Si es fan cirurgies vol dir: nits, hemorràgies, dormir poc, i no tenir masses caps de setmana i ell volia pujar muntanyes i escriure llibres.

La cirurgia foniàtrica no té les urgències, ni els deures, ni les obligacions ni l'esclavitud del cirurgià. I per justificar-se deia: "els meus companys ho fan la mar de bé".

A Sant Pau va començar a aprofundir en el món de la foniatria i la logopèdia. Va fer un primer llibre tot condensat que després va ampliar amb els volums que coneixem. A Sant Pau organitzava cursos a l'estiu sobre aquest tema.

Això deuria ésser cap a l'any 1968 i quan jo vaig començar a operar va deixar de fer la cirurgia d'orella i d'operar les coses grosses i així es com es va anar decantant per la foniatria, la veu i la seva reeducació; ell només feia cirurgia foniàtrica.

Així se li obrí un nou món i tingué temps per fundar l'Asociación Española de Logopèdia, després va venir la catalana, la SOMEF... a ell li agradava que foniatres, logopedes i audiòlegs treballassin conjuntament i en aquella època no n'hi havia gaires. Ara n'hi ha molts i amb el temps s'han anat separant.

L'altre part del temps el dedicava a escriure llibres. Ell només feia tres hores de visita i a les 6 plegava, i no feia pas com jo, que plego a les 10 del vespre. La resta de la tarda, de 6 a 10, la dedicava a estudiar i a escriure que és el que a ell li agradava.

La seva aportació a la logopèdia no la feu pas tot sol, qui l'ajudà?

Amb en Guixà, amb la Carme Bruno, amb l'escola de sordmutts, amb Dr. Tortosa a Catalunya, i a Espanya amb la Dra. Betes a Màlaga amb López-Tápero a Madrid, amb Dr. Màlaga a Salamanca, i amb Dr. Gispert a València.

Va ser tot un grup de gent que van començar a donar classes i a fer grups de pràctiques fins que un dia a l'Hospital de Sant Pau es creà l'Escola de Patologia del Llenguatge dirigida pel Dr. Josep Mª Vendrell. El pare potenciava les sessions, però de donar classes gairebé mai no ho ha fet. Ell no va tenir el somni de ser professor fins que un dia en Jesús Màlaga li va demanar que anés a Salamanca a donar classe. Això ho va fer durant molts anys i una setmana al mes es desplaçava fins a aquesta ciutat per a donar les classes.

Ell volia informar als metges i als logopedes a través de cursos, seminaris i cursets. Ara molts d'ells reconeixen que va ser el pare que els hi va ensenyar. Era el potenciador però no hi havia una institució pública ni privada on ell fes realment de mestre. Al final de la seva vida va donar classes a ICSE universitat de Comillas, a la ciutat de Barcelona.

Va arribar a veure que el títol de logopeda es podia treure a diferents centres: Sant Pau, Blanquerna, UAB, però quan ell es va voler treure el títol, l'administració li va dir que no podia ser perquè no era mestre. Llavors va estudiar magisteri i psicologia i amb els títols a la mà va demanar per estudiar logopèdia. No el necessitava, però li feia il·lusió tenir-lo.

Crec que ha sigut un dels pares de la logopèdia, però també hi ha hagut molta altra gent que també hi ha fet moltes coses. Potser no han tingut la trajectòria, ni han escrit els llibres ni el resso que ha tingut ell.

Les coses no es fan soles sinó amb l'ajuda de molta gent.

- L'obra escrita que ens ha deixat és molt important tant per a l'ORL com per a la logopèdia i foniatria.

Els llibres del pare han estat traduïts a molts idiomes, i els de Colòmbia, Bolívia, Brasil, Argentina diuen "El padre de la logopedia de la lengua española es el Dr. Perelló". Tots han estudiat logopèdia a

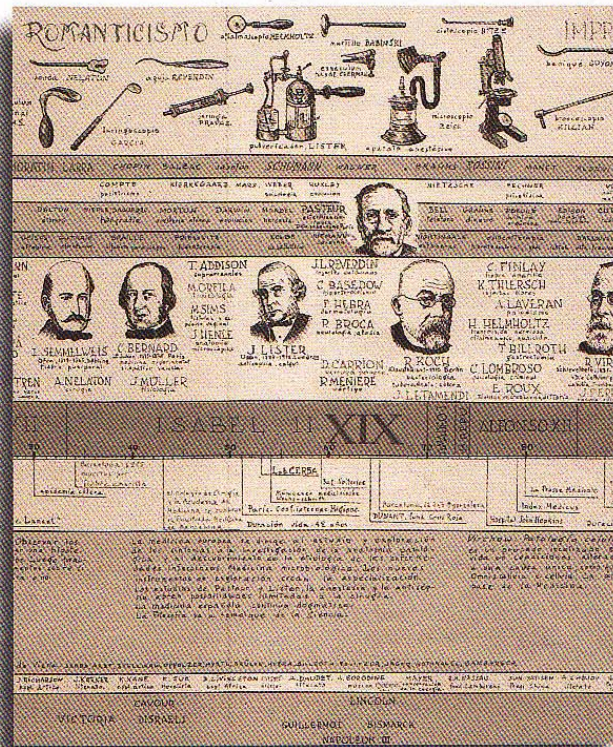
través dels seus llibres i aquest és el motiu pel qual era convidat arreu del món a donar conferències.

Jo crec que ha tingut la gràcia de recollir treballs i bibliografia, condensar i sistematitzar-ho. El fet de publicar els diccionaris i els llenguatges de signes li dona una gran difusió. Tu pots ser molt bon logopeda, però si no escrius ni públiques no tens resso. A la vegada d'escriure-ho anava també a tots els congressos que es feien de foniatria, audiometria i logopèdia; coneixia tothom i ajudava i ensenyava a qui vingüés, i d'on vingüés. El pare era la font d'informació.

Ell era conscient de la seva obra, li agradava i hi treballava sense ànim de lucre.

- Quins pacients tenia?

Sobretot sords, sordmutts, cantants, cantants d'òpera, locutors de ràdio i televisió, gent coneguda, i això el va llençar a la fama, per què un ORL veu orelles, però el foniatre veu a molts famosos pels problemes de veu. (locutors de ràdio, entrevistadors, actrius, cantants,...)

Quadre sinòptic de la història de la medicina relacionada amb els fets històrics més destacats.

Durant la visita em va deixar veure els fitxers dels pacients. Per exemple el de la meua àvia, cantant lírica i d'òpera, que fa anys que és morta i els retalls de diari que hi tenia, eren articles sobre algun concert que havia realitzat, alguna crítica musical d'algun concert, la necrològica del diari i les ressenyes que es van fer a la seva mort. Això ho té de tots els pacients.

- L'interès per estar al dia es fa evident veient aquesta biblioteca. Però ara quin ús en fa? Hi ha intencions per mantenir-la o pensa fer-ne donació a alguna entitat o fundació?

Si, per ara la penso mantenir pel meu propi ús i per a tots aquells que vulguin consultar o fer qualsevol treball d'investigació. Més endavant, com que per ara a la família no hi ha ningú més que es dediqui en aquest tema, no sé si donar-la o vendre-la, però l'única condició és que la mantinguin tal i com està, perquè si ho vols reordenar d'una altra manera ho desmanegarem tot, no servirà per a res i es perdrà tota la informació que aquí hi ha emmagatzemada.

Si agafes qualsevol fitxer, pots trobar tot el que vulguis sobre qualsevol camp de la foniatria, de la seva història, les fotos, i la relació amb els metges del moment.

- Quan no treballava, quines eren les activitats de lleure que preferia el pare?

Escoltar música, la de jazz, i esquiar: havia sigut monitor d'esquí a la Molina i jo als tres anys ja he portat uns esquís als peus. Havia pujat muntanyes i també feia molts dibuixos de les muntanyes, caricatures dels seus companys de classe i professors – la seva orla de fi de carrera és dibuixada per ell –, el seu llibre sobre llenguatge de signes on hi ha dibuixades unes 8000 mans (totes les mans són dibuixades per ell). També li agradava la literatura. A casa tot el dia llegia.

I m'ensenya un llibre sobre història universal. És un quadre sinòptic històric on hi ha totes les èpoques, els reis d'Espanya, i de la resta d'Europa, les guerres, els diferents invents, els pintors... i tots els dibuixos són fets per ell. També en feu un altre sobre la història de la medicina i relacionant-ho amb la història dels reis.

I quan anava a un congrés s'escapava i pujava a les muntanyes que tenia prop (per exemple pujar al volcà Popocatepelt a Mèxic als 60 anys). Era un home d'esperit inquiet i curiositat per a tot.

- Com a pare, quin record en teniu?

Com a pare és una persona que m'ha ensenyat a treballar, a ser ordenat, a ser complidor, a fer les coses ben fetes i a fer allò que t'agradi. Em deia: si vols ser futbolista, fes-ho, però fes-ho ben fet i amb tota la teua il·lusió...

Jo sempre l'he vist treballant. Als matins a l'hospital, unes hores a la tarda atenent la seva consulta que era a casa mateix. El pis era molt gran i una part era el domicili particular i l'altra era el seu despatx i lloc de treball. La resta de la tarda fins a l'hora de sopar treballava, escoltava música, llegia, escrivia... i els caps de setmana a fer excursions.

De vida en família si que en feia quan era a casa, però va fer molts viatges.

Jo li agraeixo que vaig viure i conèixer molts metges a casa: americans, xinesos, japonesos, negres, blancs, jueus, musulmans, i em vaig acostumar a veure món, i a viatjar i conèixer diferents maneres de ser d'arreu.

Era també un home que parlava molts idiomes: català, castellà, anglès, francès, alemany i italià, i això que alguns els va aprendre de gran. Jo en canvi ja des de petit em va educar a aprendre llengües – de petit és més fàcil – i a fer esport.

I també em va ensenyar a no barallar-se amb els companys.

- I això és difícil!
Síiiii.

- Què li va fer seguir el mateix camí que el seu pare?

Jo primer volia fer neurocirurgia, per fer una cosa diferent, perquè això de ser fill de... sempre és difícil. Però al final em vaig decantar per ORL, vaig fer foniatria per que el pare estigués content, i aprendre d'ell m'era més fàcil i també he volgut fer cirurgia per fer una cosa diferent i així no em poden comparar.

- Quin és l'estat de salut de la logopèdia? I quina relació té vostè amb els logopedes?

Té un bon estat de salut i encara serà millor. Hi ha gent que fa bones publicacions, i en els darrers congressos les presentacions ja no és una coseta simple, sinó que té un alt nivell, com el mèdic; i molt científic. Cal continuar treballant i fent la feina ben feta. Crec que darrerament s'han obert moltes escoles

per a estudiar la logopèdia i potser d'aquí a poc temps el mercat estarà saturat.

La relació entre ORL, foniatres i logopedes amb mi sempre ha estat bona. El pare em va ensenyar que sense la vostra labor, un foniatre o ORL poca feina farà i el resultat pot ser nefast. És un treball d'equip i cada part val per igual. El fet de ser professor a UAB i a Sant Pau, ha fet que conegui a moltes promocions de logopedes. Ells són els qui venen a fer-me consultes, m'envien el malalt, els retorno i si cal ens trobem i en parlem. Ens tractem d'igual a igual.

*- Gràcies per valorar la nostra tasca.
- Això és el que toca.*

Caricatura del Dr. Perelló fet per ell mateix.